

มหาบุรุษ น้ำฟ้าสู่นิพพาน

เรือนพระธาตุเช่นนี้ เป็นของพระผู้มีพระภาคพระองค์ใด
พระผู้มีพระภาคพระองค์นี้โอฬาร ก็ชนเหล่านี้ยินดีแล้ว ย่อม
ไม่อึดในสักการะที่ทำอยู่ แม้ข้าพเจ้าจักกระทำสักการะแด่พระ-
โลกนาถผู้คงที่บ้าง ข้าพเจ้าก็จักเป็นทาสในธรรมของพระ-
โลกนาถเจ้า ผู้คงที่พระองค์นั้น ในอนาคตกาลบ้าง

มหาวิทยาลัย นวัตกรรม

๓๖๒

การทำความดีทุกอย่างถึงแม้จะไม่มีใครได้รับรู้ แต่อย่างน้อยก็มีตัวเราเองที่รู้และภาคภูมิใจ ยิ่งไปกว่านั้นเหล่าเทวดาทั้งหลายที่เรามองไม่เห็น ก็ย่อมรับรู้และคอยอนุโมทนากับเราตลอดเวลา ฉะนั้นสมควรอย่างยิ่งที่เราจะต้องหมั่นทำความดีหมั่นให้ทาน รักษาศีล และเจริญสมาธิภาวนาให้มาก

โดยเฉพาะการเจริญสมาธิภาวนา ต้องทำให้ได้ในทุกอิริยาบถ ทำให้ได้ทุกๆ วันตลอดเวลา จนเราสามารถเข้าถึงธรรมภายในได้ เราย่อมจะสมหวังและเป็นที่รักของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

มีวาระแห่งธรรมภาสิตที่มานี้ ขุททกนิกาย อุปวาณ-
เถราปทาน ว่า

“ในครั้งนั้น ข้าพเจ้าเกิดเป็นคนรับจ้าง อาศัยอยู่ในพระนครทั้งสวดี เห็นชนรื่นเริงยินดีแล้ว จึงคิดว่า เรือนพระธาตุเช่นนี้ เป็นของพระผู้มีพระภาคพระองค์ใด พระผู้มีพระภาคพระองค์นี้โอฬาร ก็ชนเหล่านี้ยินดีแล้ว ย่อมไม่อ้อมในสักการะที่ทำอยู่ แม้ข้าพเจ้าจักกระทำสักการะแด่พระโลกนาถผู้คงที่บ้าง ข้าพเจ้าก็จักเป็นทาสในธรรมของพระโลกนาถเจ้าผู้คงที่พระองค์นั้น ในอนาคตกาลบ้าง ข้าพเจ้าจึงเอาเชือกผูกผ้าห่มของข้าพเจ้าอันซักขาวสะอาดแล้วคล้องไว้ที่ยอดไม้ไผ่

มหาบูชา นํ้าพาสู่ นิพพาน

๓๖๓

ยกเป็นธงขึ้นไว้ในอากาศ ยักษ์อภิสิทธิ์มงคลของข้าพเจ้านำขึ้นไปในอัมพร ข้าพเจ้าเห็นธงอันลมสะบัด ได้เกิดความยินดีอย่างยิ่ง”

บุคคลที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดในการทำบุญทำกุศลถือว่าเป็นบัณฑิต เป็นนักสร้างบารมีที่เห็นประโยชน์ในคุณแม้เพียงเล็กน้อย จึงไม่มองข้ามในบุญกุศลทุกอย่าง เพราะคิดว่าทำแล้วเป็นการเพิ่มเติมบุญบารมีให้กับตนเอง และมองไปในอนาคตอันยาวไกลว่า จะเป็นพลปัจจัยในการนำพาไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือ การได้บรรลุมรรคผลนิพพาน

*มีพระเถระรูปหนึ่งชื่อ **พระอุปวาณเถระ** ในอดีตชาติท่านมีความศรัทธาในพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้กระทำการบูชาพระสถูปของพระพุทธองค์ แม้ทรงดับขันธปรินิพพานไปแล้วก็ตาม ผลบุญนั้นส่งผลให้ท่านได้ไปบังเกิดในสวรรค์เสวยสุขอยู่ในสุคติภูมิ และในชาติสุดท้าย ยังส่งผลให้ท่านบรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์องค์หนึ่ง

จากการศึกษาชีวประวัติของท่านพบว่า ในกาลแห่งพระผู้มีพระภาคเจ้า พระนามว่า **ปทุมุตตระ** พระเถระรูปนี้ได้บังเกิด

มหาวิทยาลัย น่านพาสุนิพนพาน

๓๖๔

ในตระกูลคนยาก พอเติบโตใหญ่บรรลุนิติภาวะแล้ว ก็มาทราบในภายหลังว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว เหล่ามนุษย์ เทวดา นาค ครุฑ ยักษ์ กุมภัณฑ์และคนธรรพ์ต่างพากันสร้างพระสถูปเจดีย์ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุสูงประมาณ ๗ โยชน์ ทำด้วยรัตนะ ๗ ประการ

ท่านจึงเอาผ้าที่ขาวสะอาดของตน ทำเป็นธงผูกติดปลายไม้ไผ่ แล้วได้ทำการบูชาพระสถูป ยักษ์ที่ได้รับหน้าที่ให้รักษาเครื่องบูชาที่พระเจดีย์ ยกเอาธงของท่านไปทำประทักษิณพระเจดีย์ ๓ รอบ ซึ่งเหล่ามนุษย์ไม่สามารถมองเห็นยักษ์นั้นได้ เห็นแต่เครื่องสักการบูชาเคลื่อนไหลลอยไปเวียนประทักษิณพระเจดีย์ ด้วยบุญกรรมนั้น ทำให้ท่านได้ท่องเที่ยวไปในเทวโลกและมนุษย์โลก

ต่อมาในกาลของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ท่านได้บังเกิดในตระกูลพราหมณ์ ในกรุงสาวัตถี มีชื่อว่า **อุปวาณะ** เมื่อเจริญวัยแล้วก็มีโอกาสได้ร่วมบุญถวายวัดพระเชตวันด้วย ทำให้ท่านเกิดความศรัทธาเป็นอย่างมาก จึงขอบวชในพระพุทธศาสนา เมื่อบวชแล้วก็ไม่ประมาท บำเพ็ญวิปัสสนากัมมัฏฐาน จนได้สำเร็จอภิญญา ๖ วิโมกข์ ๘

ต่อมาพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอาพาธ อันเกิดจากโรคลม

มหาบูชา นำพาสู่นิพพาน

๓๖๕

พระเถระจึงถือบาตรและจีวรเข้าไปยังเรือนของพราหมณ์เทวทิตะ ผู้เป็นสหายในอดีต ซึ่งพราหมณ์นี้ได้ปวารณากับพระเถระไว้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสี่ เมื่อพราหมณ์ทราบว่พระเถระมาก็เข้าไปหาแล้วพูดว่

“พระคุณเจ้า ต้องการอะไรขอให้บอกมาเถิดขอรับ กระผมยินดีให้ความสะดวกแก่ท่านทุกอย่าง”

พระเถระจึงได้กล่าวคาถาว่า “พราหมณ์เอ๋ย พระสุคต-มุณีเจ้า ผู้เป็นพระอรหันต์ในโลก ถูกโรคลมเบียดเบียน ถ้าท่านมีน้ำอุ่นจงถวายแด่พระมุณีเจ้าเถิด การบูชาแก่ผู้ควรบูชา การสักการะแก่ผู้ควรสักการะ การนอบน้อมแก่ผู้ควรนอบน้อม เราปรารถนาเพื่อจะนำน้ำอุ่นไป เพื่อพระมุณีเจ้าพระองค์นั้น”

เนื้อความของคานานี้มีความหมายว่า “พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด ที่เหล่าเทวดามีท้าวสักกะเป็นต้น และพราหมณ์มีท้าวมหาพรหมเป็นต้นได้บูชาแล้ว แก่ผู้ควรบูชาในโลกนี้ หมู่มนุษย์มีพระเจ้าพิมพิสารและพระเจ้าโกศลเป็นต้น ทรงกระทำสักการะแล้วแก่ผู้ควรสักการะ แม้พระชินาสพผู้แสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ นอบน้อมแล้วแก่ผู้ควรนอบน้อม

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ทรงเป็นพระอรหันต์ ไกลจากกิเลสทั้งหลาย พระพุทธรองค์เป็นผู้เสด็จไปดี เพราะ

มหาวิทยาลัย น่านาฬาสันนิพพาน

๓๖๖

เสด็จไปได้อย่างองอาจสง่างามในสุดติ และนำความเจริญมาให้
ในทุกหนทุกแห่งที่ก้าวย่างพระบาทไป ทรงเป็นพระลัทธิปัญญา
เป็นพระมุนี พระพุทธองค์ทรงเป็นพระบรมศาสดาของพวกเรา
ทั้งหลาย ทรงเป็นเทวดาที่ยิ่งกว่าเทวดา ทรงเป็นท้าวลักกะที่ยิ่ง
กว่าท้าวลักกะ ทรงเป็นท้าวมหาพรหมที่ยิ่งกว่าพวกพรหม

บัดนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าของเราทั้งหลายนั้น ทรงถูก
โรคลมเบียดเบียน ดูก่อนพราหมณ์ ถ้าท่านมีน้ำอุ่น เราปรารถนา
จะนำน้ำอุ่นนั้นไปเพื่อระงับอาพาธของพระผู้มีพระภาคเจ้า”
พราหมณ์จึงน้อมเกสซ์และน้ำอุ่นเข้าไปถวายแด่พระผู้มี-
พระภาคเจ้า แล้วโรคลมของพระบรมศาสดาก็ได้ระงับไปดจุ
ปลิดทิ้งด้วยเกสซ์และน้ำอุ่นนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรง
กระทำอนุโมทนาแก่พราหมณ์

ต่อมา พระเถระได้ระลึกถึงบุญกรรมของตน ทำให้ท่าน
เกิดความโลมณัสใจ จึงประกาศเรื่องราวที่ท่านได้กระทำในกาล
ก่อนว่า “ในภพชาติหนึ่ง ชาวชมพูทวีปทั้งสิ้นได้รวมกันเป็นกลุ่ม
เพื่อทำจิตกาธานด้วยไม้จันทน์สูง ๑ โยชน์ และยกพระสรีระของ
พระผู้มีพระภาคเจ้าขึ้นวางบนจิตกาธานนั้น ได้กระทำกิจ คือ
การถวายพระเพลิง พวกภิกษุและเทวดาทั้งหลายได้สร้าง
พระสถูปไว้เพื่อบรรจุพระบรมธาตุ แล้วอธิษฐานไม่ให้แยก
กระจัดกระจายกัน ด้วยกำลังแห่งการอธิษฐาน พระสรีรธาตุ

มหาบูชา นำพาสู่นิพพาน

๓๖๓

ทั้งสิ้นนั่นจึงได้เป็นดั่งก้อนเดียวกัน เป็นประดุกพระปฐุมิที่สำเร็จด้วยศิลาก้อนเดียว

เมื่อพวกเราทั้งหมดมาพร้อมกันแล้ว ก็ช่วยกันสร้างเครื่องปกคลุมพระสถูปด้วยสถูปทองคำ เราได้นำแก้วมณีอินทนิล แก้วมณีสีเขียวก้อนใหญ่ แก้วมณีโชติรส และแก้วมณีสีแดง บริสุทธิมารวมเป็นก้อนเดียวกัน ทำเป็นเครื่องคลุมที่สถูปทองคำ พวกมหาชนได้ทำสถูปด้วยเครื่องปกคลุมไว้ข้างบน เหล่าเทวดาทั้งหลายก็ได้ทำการบูชาด้วยวิธีของเทวดาเช่นกัน

แม้เราก็ก้าลักการบูชาด้วยธงชัยและธงปฏัก ณ พระสถูปของพระโลกนาถเจ้าผู้คงที่ และด้วยบุญกรรมอันเป็นกุศลกรรมที่ยิ่งใหญ่ในครั้งนั้น เราจึงได้เป็นอย่างที่เราได้รับผลในปัจจุบันนี้ คือ ได้บรรลุธรรมาภิสมัย สำเร็จในกิจทั้งปวงไม่มีภพชาติอื่นที่จะต้องเวียนว้ายอีกแล้ว”

เห็นไหมว่า คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ต้องรู้จักฉลาดในการแสวงหาบุญ ไม่ยอมมอญูนิ่งเฉยโดยไม่ทำอะไร มีแต่มองว่าบุญทุกบุญนั้นเป็นบุญใหญ่และเป็นบุญที่จะอำนวนายความสุขและความสำเร็จในชีวิตตลอดไป

เมื่อลงมือทำบุญแล้วต้องทำให้ดีที่สุด ประณีตที่สุด ให้ละเอียดประณีตทั้งของที่ทำถวายและน้อมถวายด้วยใจที่

มหาวิทยาลัย นวัตกรรม

๓๖๘

ละเอียดประณีต ทั้งก่อนถวาย ขณะถวายและหลังจากถวาย
มหาทานไปแล้ว ให้มีใจร่าเริงเบิกบานไม่คิดเสียดาย ประโยชน์
ใหญ่ผลานิสงส์อันยิ่งใหญ่จึงบังเกิดขึ้น

ดังเช่นพระอุปัชฌาย์เถระที่ได้มีส่วนร่วมในการสร้างและ
นอบน้อมบูชาพระสถูปเจดีย์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้พระองค์
ดับขันธปรินิพพานไปแล้ว เมื่อท่านทำความศรัทธาเลื่อมใส
ทำด้วยใจที่ละเอียดประณีต ผลบุญจึงติดตามส่งผลให้ท่านได้
สมปรารถนาอันสูงสุดในชีวิต

ฉะนั้น เราในฐานะนักสร้างบารมี ควรยึดท่านเป็นแบบ
อย่างในการสร้างบารมี หมั่นให้ท่าน รักษาศีล และเจริญสมาธิ
ภาวนาให้สม่ำเสมอ ทำให้มากเข้าไว้ อานิสงส์ใหญ่และประโยชน์
ใหญ่ย่อมจะบังเกิดขึ้นกับเราทุกภพทุกชาติอย่างแน่นอน

